

Kreaturens julkost

Kreaturens jul-
kost.

Om julafton innan husfolket gick och lade sig, gav
de kreaturen - korna och oxarna - en havrenek vardera.

Människorna hade ju litet bättre julafton då Fräl-
saren föddes och då borde också kreaturen ha det, tyckte
man.

2641

Julottan

Julotten.

Julottan hölls i gamla tider redan klockan fyra eller fem. Hästarna hade bjällror på selarna och man for till kyrkan vid tända bloss. Dessa kastades sedan i en stor hög på kyrkobacken utanför kyrkomuren och fingo ligga där och brinna tills de slocknade.

De hade de bästa helgdagskläderna på sig, när de foro till julottan, och om de fått någon sak i klädesväg till julklapp, så skulle den vara på första gången då.

De trodde, att om de fick tag i ett kyrkoljus, så skulle det vara bra att läka sår med. Det gönde de på och värmdde upp om de skadat sig och smorde såret med.

Småland
Feta
Roberga
1780
1729

Carl Kjell Lagerberg
Ber. Nymol Stålm

3

2641

LUNDS UNIVERSITETS
BOK- OCH
KARTHÄNSARKIV

Efter trettandedagen såldes stumparna som voro kvar från julottan på auktion. De hade inte då som nu för tiden vesprar, ~~som~~ vid vilka de brände upp de återstående ljusstumparna. I bänkarna togs som sagt ljusen bort redan innan trettandedagen, men de ljus som funnos i kronorna, på predikostolen och på altaret skulle stå över trettandedagen.

Sedan
Efter julottan var slut, skulle de skynda hem. De som gick skulle springa och de som åkte, skulle köra så fort de någonsin kunde. Den som kom först hem skulle nämligen, trodde de, först få inbärgat sedan på lösten. Den som kunde skörda in först räknade sig detta till en stor ära. En del gamla bönder voro mycket angelägna härom.

2641

3

Vid hemkomsten skulle de äta allt vad de förmådde. De skulle sedan hålla sig hemma hela juladagen. Det var en "chikan" att den dagen besöka en annan. På vägen hem från kyrkan kunde de bliva inbjudna på något ställe och då skulle de ej neka, men sedan de väl hade kommit hem, skulle de på inga villkor besöka någon annan. Detta kunde endast ske vid fäll av sjukdom eller om något annat särskilt hade inträffat som kunde påfordra hjälp från grannarnas sida.

Det var också sed , att de ej skulle mocka i ladugården eller sopa juldagen.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2641

5

De dödas julotta

De dödas julotta.

Julanatten skulle alla de döda vara inne i kyrkan och fira sin julotta. Den höll de innan de levande börde sin, så har jag hört sägas.

Julhalm

Julhalm

En enda gång har jag sett halm på golvet under julen. I mitt föräldrahem förekom det aldrig, men en bonde i Öggestorp, som hade flyttat in från Byarums socken, brukade breda halm på golvet julafton. Det fick sedan ligga där över hela julen.

Förr i tiden för mycket länge sedan lär de även ha legat i julhalmen julnatten. Det skall ha varit för att efterlikna Kristus, när han lades i krubban.